

Update VIV

Justitiële Jeugd

Update VIV Justitiële Jeugd

nummer 07 • Maart 2018

Hoe organiseren we in de toekomst passende zorg en beveiliging op maat voor justitiële jongeren? Het programma **Verkenning Invulling Vrijheidsbenaming Justitiële Jeugd (VIV JJ)** onderzoekt verschillende bouwstenen die voor, tijdens en na de detentie moeten voorkomen dat jongeren verder afglijden en een criminele carrière opbouwen. Met deze Update houden we je op de hoogte van de ontwikkelingen en resultaten van VIV JJ.

VIV JJ, een terug- en vooruitblik

Het project VIV JJ zit nu in een tussenfase. De proeftuinen en R&D-projecten zijn afgerond. Het eindadvies is in de maak. Dat betekent niet dat alles stil staat. Er worden nieuwe plannen voor de toekomst van VIV JJ gesmeed.

Medewerkers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid werken momenteel hard aan het advies VIV JJ. De minister voor Rechtsbescherming, Sander Dekker, stuurt dit advies voor het zomerreces aan de Tweede Kamer.

Eind 2017 liet **minister Dekker de Kamer al weten** vertrouwen te hebben in de ontwikkeling van het VIV JJ-project. Samen met ketenpartners worden er nieuwe stappen gezet.

Zo zijn er op dit moment verkennende gesprekken met alle Justitiële Jeugdinrichtingen (JJ's) over de verdere

doorontwikkeling van VIV JJ. Uitgangspunt is dat de JJ's voortborduren op de opgebouwde samenwerking met ketenpartners.

De minister zal met de Tweede Kamer in gesprek gaan over het advies VIV JJ. Het hangt onder andere van deze besluitvorming af hoe er verder gebouwd gaat worden aan passende zorg en beveiliging van jongeren voor, tijdens en na detentie.

De infographic neemt je mee in hoe VIV JJ begon, wat er is gebeurd en wat er nog komen gaat.

Meelezers gezocht

We zijn op zoek naar jouw feedback op de managementsamenvatting. [meer info](#)

Inhoudsopgave

- 1 VIV JJ, een terug- en vooruitblik
- 3 We zijn er nog niet
- 4 Procesevaluatie
- 5 VIV JJ leidt tot nieuwe lokale initiatieven
- 6 Colofon

Update VIV

Justitiële Jeugd

Update VIV Justitiële Jeugd

nummer 07 • Maart 2018

Update VIV

Justitiële Jeugd

Update VIV Justitiële Jeugd

nummer 07 • Maart 2018

We zijn er nog niet

Ruim 100 collega's van DJJ, het OM, de Inspectie JenV en jeugdhulpinstellingen gingen op 1 februari in gesprek over samenplaatsen van civielrechtelijke en strafrechtelijke jongeren. "Zij hebben in veel gevallen dezelfde zorg nodig", zeggen de voorstanders van samenplaatsen. "Je kunt 18-plussers en jongere kinderen niet bij elkaar plaatsen", vinden tegenstanders.

Veel dilemma's tijdens expertmeeting over samenplaatsen civiel en straf

"Kinderen die niets hebben gedaan, moet je niet bij kinderen plaatsen die delicten plegen". Dagvoorzitter Léon Wever, voormalig directeur Jeugd bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, roept een uitspraak van 10 jaar geleden in herinnering. "Ouders, jongeren en de politiek verkondigden die mening luidkeels. Dat leidde uiteindelijk tot de scheiding van strafrechtelijk en civielrechtelijk geplaatste jongeren in 2010. Ook toen waren er vast mensen die een andere mening hadden, maar die hoorde je niet. Ik ben benieuwd hoe dat vandaag is."

Een eerste peiling met groene (voor) en rode (tegen) kaartjes toont een gemêleerde zaal. "De combinatie werkt prima", weet een gedragswetenschapper van School2Care uit eigen recente ervaringen. Terwijl een medewerker van een jeugdinstelling zich afvraagt hoe dat moet als daders en slachtoffers bij elkaar in een instelling verblijven. Een rode kaart steekt hij ferm omhoog.

Andere vraag stellen

Universitair docent Strafrecht aan de Erasmus universiteit Jolande uit Beijerse neemt de deelnemers mee naar de tijd van het ontstaan van de kindwetten eind 19^e eeuw. Toenmalig minister van Justitie, Cort van der Linden, schreef

dat het onderscheid tussen 'verwaarloosde kinderen' en kinderen 'die met de strafrechter in aanraking komen' een 'veelal volkomen oppervlakkige onderscheiding' is.

Zowel Eva Mulder (Academische Werkplaats Risicojeugd) en Karin Nijhof (Pluyn/Radboud Universiteit Nijmegen) als Tamara Pultrum (JJl 't Poortje) en Jantien Kuperus (SJSJ/Almoss) pleiten voor het stellen van een andere vraag. "Het gaat niet om samenplaatsen ja of nee, maar om welke behoefte de jongere heeft. Behoefte in veiligheid, in behandeling en in (re) socialisatie."

Kijken naar wat de jongere nodig heeft, lijkt een opvatting die wel door de deelnemers wordt gedeeld. Hoe dat in de praktijk vorm kan krijgen is een uitdaging, beaamt projectleider VIV JJ Marjolijn Verschuren in haar slotwoord van de expertmeeting. "Gelukkig zeggen jullie niet dat er per se één juridisch kader moet komen voor zowel straf als civiel. Dan zijn we namelijk nog vele jaren verwijderd van een maatwerk-aanpak voor jongeren."

Update VIV

Justitiële Jeugd

Update VIV Justitiële Jeugd

nummer 07 • Maart 2018

Procesevaluatie

De resultaten van VIV JJ worden via verschillende onderzoeken in kaart gebracht. Ook de unieke manier van samenwerken in VIV JJ is onderzocht. Zo wil het ministerie leren van de vernieuwende aanpak van het project.

Het onafhankelijke onderzoeksbureau PlusPulse voert de procesevaluatie uit. Eind 2017 ontving iedereen die een bijdrage leverde aan de verschillende onderdelen van VIV JJ een vragenlijst: medewerkers bij de proeftuinen, de R&D-projecten en de landelijke werkgroep LSV. In totaal zo'n 175 vragenlijsten met vragen over onder andere het VIV JJ-onderdeel waar ze aan meewerkten en over de aanpak van VIV JJ. Ongeveer de helft van de medewerkers stuurde een ingevulde vragenlijst terug.

Bespreking resultaten

De resultaten van de vragenlijsten geven antwoord op 'wat' de deelnemers ervan vinden. Nog interessanter is de vraag 'waarom' zij dat vinden. Daarom zijn er op alle locaties van VIV JJ besprekingen georganiseerd. De deelnemers aan de bespreking bepaalden wat de belangrijkste besprekingsonderwerpen waren. Vervolgens hebben ze de uitkomsten bij die onderwerpen proberen uit te leggen. De conclusies worden meegenomen in het advies aan de minister. Kilian Bennebroek

Gravenhorst en Joop Teunissen van Manen (PlusPulse) begeleiden de sessies. Kilian: "Er was een goede sfeer. Het valt me steeds op hoe betrokken de mensen in het veld zijn. De gesprekken over het proces vonden ze soms wat abstract. Het liefst praten zij over de inhoud van hun werk." Kilian legt nu de laatste hand aan de rapportage van de procesevaluatie. "De medewerkers wilden vooral praten over de interactieve manier en lerende manier van sturen in VIV JJ.

De ruimte om te experimenteren tijdens het project waardeerden zij het meest. Ook de nieuwe samenwerkingen met (keten)partners die op veel locaties zijn ontstaan zijn veel genoemd als pluspunten. Tegelijk uitten de deelnemers ook hun zorgen over het vervolg. Ze vragen zich af hoe al het moois dat ontwikkeld is nu verder gaat. We hopen daar met de procesevaluatie een positieve bijdrage aan te kunnen leveren."

Update VIV

Justitiële Jeugd

Update VIV Justitiële Jeugd

nummer 07 • Maart 2018

VIV JJ leidt tot nieuwe lokale initiatieven

Het is al eerder gezegd: door het project VIV JJ hebben lokale (keten)partners elkaar beter gevonden. De ambities zijn er om deze samenwerking niet verloren te laten gaan. Sterker nog. Lokaal ontstaan er mooie nieuwe initiatieven.

Breda wil kansen bieden door samenwerking forensische en niet-forensische partijen.

Justitiële Jeugdinrichting Den Hey-Acker in Breda had in 2017 een proeftuin Screening en Diagnostiek in het project VIV JJ. Vanuit de proeftuin ontstond de wens om een expertiseplatform voor transforensische jeugdzorg te vormen. Een samenwerking tussen organisaties aan de voor- en achterkant van het forensisch traject om te zorgen dat de jongere de juiste zorg en veiligheid op de juiste plaats krijgt.

De gemeente Breda neemt –samen met de gemeente Tilburg– deel aan de City Deal Zorg voor Veiligheid in de stad. Het doel is om criminaliteit en overlast te voorkomen door het sociale domein en het veiligheidsdomein met elkaar te verbinden. Zij richten zich daarbij op kwetsbare personen zoals risicojeugd, licht verstandelijk beperkten, ex-gedetineerden en personen met verward gedrag.

Update VIV

Justitiële Jeugd

Update VIV Justitiële Jeugd

nummer 07 • Maart 2018

Door te experimenteren met innovatieve werkwijzen en nieuwe samenwerkingsvormen wil City Deal Breda knelpunten oplossen op het gebied van zorg, participatie en veiligheid.

Expertmeeting

Toen Proeftuin-leider Corinne Peeters en projectleider City Deal Breda Minke Poppens elkaar ontmoetten, beseften ze onmiddellijk dat er in hun projecten veel zat wat hen samenbracht. Daarom organiseerden zij op 21 februari 2018 een expertmeeting Transforensische zorg en ondersteuning. Deelnemers vanuit het gevangeniswezen, jeugdinrichtingen, gemeenten en samenwerkingspartners in het justitiële en sociale domein gingen met elkaar in gesprek over best practices en nieuwe ideeën. Hoe kunnen we inwoners meer kansen bieden door ervaringen en kennis te bundelen?

Meer dan gedeelde behoefte

De bijeenkomst leverde volop inspiratie en enkele concrete ideeën op, laten Corinne en Minke weten. Zo is een van de producten uit de proeftuin Screening en Diagnostiek veelbelovend om verder uit te werken in samenwerking met de City Deal. Het gaat om een mobiel expertiseteam dat screening en diagnostiek, maar ook geïndiceerde zorgbehoefte en beveiligingsnoodzaak uitvoert. Een regionaal samenwerkingsverband voor (trans)forensische jeugdzorg bleek ook een gedeelde wens. En er zijn goede ideeën over andere partijen die

bij zo'n samenwerkingsverband betrokken moeten worden, zoals scholen en organisaties voor arbeidstoeleiding.

Op de inhoud kunnen de zorgwerkers elkaar snel vinden. De realisatie van de genoemde ideeën vraagt meer dan een gedeelde behoefte. De projectleiders bekijken nu of, op welke manier, met welke partijen en onder welke randvoorwaarden deze ideeën verder uitgewerkt kunnen worden. Wordt vervolgd!

Meelezers gezocht

We zijn op zoek naar jouw feedback op de managementsamenvatting van het advies VIV JJ. Lees je mee? Het eindadvies VIV JJ is niet van het ministerie alleen. Veel collega's in het land hebben er een belangrijke bijdrage aan geleverd via de proeftuinen, R&D-projecten en expertmeetings. Daarom nodigen de schrijvers van het advies jou uit om feedback te geven voor het naar de minister gaat. Interesse? Meld je voor 19 maart 2018 aan via vivjj@minvenj.nl

Colofon

Dit is een uitgave van de Verkenning Invulling Vrijheidsbeneming (VIV) Justitiële Jeugd van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Redactie: Mieke van Meer

Redactiecommissie: Niels Koorn, Liang de Beer, Susanne Schippers, Janine Bonenberg en Rafke Severens

Vormgeving: Xerox/OBT, Den Haag

Je ontvangt deze Update omdat je betrokken bent bij VIV JJ. Stuur de nieuwsbrief gerust door naar lokale partners.

Wil je reageren op de nieuwsbrief? Of wil je je aanmelden voor de nieuwsbrief? Stuur een berichtje naar redactievivjj@minvenj.nl